

SÈRIE 1

Exercici 1. Opció A. Casa Milà, d'Antoni Gaudí	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1905-1910</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidació de l'obrerisme. Forta conflictivitat social a causa de les desigualtats de la nova organització industrial, que van portar a una gran vaga general el 1902. • Augment de la força de les organitzacions obreres, fins a la creació el 1907 de "Solidaritat Obrera" (federació de sindicalistes, anarquistes i socialistes). • Sorgiment del lerrouxisme. Entre els obrers, augmenta el republicanisme liderat per Alejandro Lerroux (discurs populista, revolucionari i anticlerical). A partir del 1905 el lerrouxisme va anar perdent força. • 1909: Setmana Tràgica. • L'any 1911 les quatre diputacions catalanes van presentar una proposta de Mancomunitat. 1912: es va aprovar la Llei de mancomunitats. 1914: es va crear la Mancomunitat de Catalunya. Primer president Prat de la Riba: <ul style="list-style-type: none"> – Creació de noves infraestructures i serveis públics. – Projecte per promoure la llengua i la cultura catalana. – Fundació de l'IEC [Institut d'Estudis Catalans]. <p>Art:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernisme plàstic, arquitectònic i literari contraposat al Noucentisme teoritzat per Eugeni d'Ors. • A Espanya: Generació del 98: Unamuno, Valle-Inclán, Blasco Ibáñez, Pio Baroja, Azorín, etc.; els germans Manuel i Antonio Machado. • A Catalunya, Simbolisme i Decadentisme: Maragall, Alexandre de Riquer, Adrià Gual, etc.; Rusiñol, Enric Granados; Enric Morera, etc. • Inici del Noucentisme. Ideòleg: Eugeni d'Ors. 	<p>0,20</p> <p>0,80 [0,20 c/u]</p>
Estil i característiques formals i compositives	2 punts
Estil: Modernista	0,20
Característiques formals, estructurals i espacials [un mínim de 6]	1,80

[0,30 c/u]

• La **Casa Milà** és més coneguda amb el nom de **la Pedrera**. En aquesta construcció Gaudí va voler mesclar la utilització de materials i tècniques tradicionals amb les modernes.

• L'edifici, cal considerar-lo com la voluntat de Gaudí de crear una obra total. Certament **la Pedrera** ens dona una **sensació d'unitat, de relació i de conjunt**. Les qüestions estructurals i constructives com la forma, el color i la textura són conceptes inseparables i, per tant, remarquen aquesta voluntat **d'unificar l'estètica i la tècnica**.

Dimensions:

• La façana té 72,55 metres d'amplada – Passeig Gràcia: 20,05 m.; xamfrà: 10 m.; Provença: 42,5 m. Aquesta construcció té 1.620 metres quadrats, mentre que la superfície edificada és de 1.323,5 metres quadrats.

Exterior:

• **El mur** de la façana presenta dues parts ben diferenciades.

- a) **Sis plantes** de superfície asimètrica i sinuosa, revestides de pedra, amb grans i agosarades obertures.
- b) Els **dos pisos de les golfes** de superfície llisa amb petites i discretes finestres.

• **Els balcons** estan dotats de baranes de ferro colat, plenes de la mateixa vitalitat orgànica que l'edifici, alhora que ofereixen una gran riquesa i varietat de formes, que imiten algues marines sobre les roques o la platja. Les finestres repeteixen les ondulacions que, conjuntament amb l'arrodoniment de les cantonades, contribueixen a la plasticitat de tota l'obra.

• **Les golfes** queden retirades uns metres més endarrere permetent l'existència d'un camí de ronda que facilita la circumval·lació per tot el terrat.

• **El terrat** presenta diversos nivells per incloure els diversos badalots, les torres de ventilació i les xemeneies de tota la construcció. Tots aquests elements del terrat tenen un revestiment de trencadís que combina la ceràmica amb el marbre blanc i el vidre d'ampolla verd.

Interior:

• La **planta lliure** és una de les característiques de tot edifici modernista. Els elements sustentats i de suport de les diferents plantes no concorden, facilitant aquesta llibertat i independència de distribució de l'espai. L'edifici descansa sobre pilars.

• Pel que fa a l'espai interior, **els apartaments i pisos** ofereixen diferents solucions i mides amb una ornamentació plena de gestualitat, els sostres amb ritmes ondulants, columnes esculpides amb paraules.

• **La coberta és mixta**, ja que les sis plantes presenten una coberta embigada, però en canvi, a les golfes apareix una coberta voltada per 270 arcs parabòlics diafragmàtics o catenaris de totxo, que tenen diferents alçades.

<ul style="list-style-type: none"> • Els patis interiors tenen una forma circular i el·líptica, que facilita la il·luminació i la ventilació de tot el conjunt arquitectònic. A més, també tenen la seva “façana”, ja que són amplis i, originalment, estaven decorats amb pintures al fresc, recuperades en les darreres restauracions. • L'arquitecte també dissenyà de forma funcional la fusteria de les finestres, així com el mobiliari, algunes mostres del qual es conserven al museu del Parc Güell. <p>Característiques generals d'aquesta obra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilització de les estructures de ferro i de maó com a base de l'edifici. • Integració de l'art en la vida quotidiana. • Imitació de les formes lliures de la naturalesa en la construcció. • Importància de la línia corba. • Disseny de les plantes lliures. • Ennobliment del tractament dels metalls. 	
Significat i funció	1 punt
<p>Significat:</p> <p>Aquesta obra s'ha d'entendre a partir de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La seva relació amb la burgesia i, més concretament, amb la família Milà. • La seva vinculació des de molt jove amb la Sagrada Família, fet que contribuï a intensificar la seva profunda religiositat, La façana compta amb una inscripció <i>Ave-Gratia-M-plena-Dominus tecum</i> en la seva part superior –cornisa– juntament amb la poncella d'una rosa en honor de l'esposa “Rosario Segimon” propietària dels terrenys. L'edifici havia d'estar coronat per una imatge de la Verge, que mai s'arribà a col·locar al cim de <i>la Pedrera</i> perquè a la família Milà no els va agradar l'escultura. • La forma constructiva d'aquest edifici evoca, sobretot, les formes del mar o les d'una pedrera, d'aquí el sobrenom amb el qual s'identificà, des del seu bastiment, aquesta edificació, que alhora ens demostra l'impacte que causà entre els ciutadans i els mitjans de comunicació de la Barcelona d'inicis del segle XX. • Les xemeneies del terrat presenten formes de torres de guaita amb cascos cruciformes, de guerrers. Aquest espai és un del més sorprenents que es pot trobar a l'arquitectura universal, ja que constitueix un autèntic paisatge carregat d'il·lusió que transporta el visitant a un indret de contes de fades i de follets. 	0,80

Funció: <ul style="list-style-type: none"> • Edifici d'habitatges. Un aspecte important d'en Gaudí és la seva capacitat com a interiorista, fet que el portà a dissenyar, en estreta col·laboració amb els excel·lents artesans de l'època, tots els elements que formen l'espai arquitectònic –ferro forjat, mobiliari, vitralls, elements escultòrics, mosaic, ceràmica, etc.– dins una concepció orgànica de la decoració integrada dins l'estructura constructiva. 	0,20
OPCIÓ B. <i>El crít</i>, d'Edvard Munch	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
Cronologia: 1893 Context històric i cultural: <ul style="list-style-type: none"> • Al darrer terç de segle, l'alça dels moviments nacionals va suposar a més de la formació del pensament nacionalista, la unificació d'Alemanya i d'Itàlia. • Primera Internacional (1864). <i>El Capital</i> de Karl Marx (1867). Des d'un punt de vista social, i lligada amb la Revolució Industrial, es desenvolupa una nova classe social enfrontada amb la burgesia, el proletariat, la qual farà seves les noves ideologies difoses també al segle XIX, el socialisme i l'anarquisme. • Inici de les Exposicions Internacionals o Universals que van tenir com a seus principals: Londres (1851), Barcelona (1888) i París (1889), relacionada amb el bastiment de la Torre Eiffel. • A Espanya la Revolució Industrial quedarà en un intent, excepte a Catalunya i al País Basc, malgrat la construcció d'una moderna xarxa de transports (el ferrocarril). La fi de segle coincidirà amb la pèrdua de les últimes colònies. 	0,20 0,80
Estil, característiques formals, compositives i tècniques	2 punts
Estil: Expressionista. [S'accepta simbolista i postimpressionisme] Munch fou l' iniciador de l'expressionisme , estil que cerca l'expressivitat mitjançant la utilització d'una forma agressiva i violenta de la línia i el color. Simplifica les formes en les quals l'artista aboca les seves emocions. Característiques formals, compositives i tècniques [un mínim de 6] Anàlisi formal: <ul style="list-style-type: none"> • Pinzellada agressiva i carregada de pasta, afegida a una llum tamisada pels núvols rogencs, du a terme una textura mat i rugosa. • Les formes d'aquest quadre són tancades. Com feia Gauguin, envolta i aplanava les figures. Reforça les línies per augmentar la seva expressivitat. 	0,20 1,80 [0,30 c/u]

<ul style="list-style-type: none"> • Predomini de línies corbes i diagonals, els traços enèrgics i allargats, donen moviment al quadre. Aquesta sensació es reforça per l'estridència dels colors, i provoca inquietud i desassossec en l'ànima de l'espectador. <p>Composició:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La composició ve donada, per una diagonal molt marcada, que configura el pont i desequilibra el quadre cap a l'esquerra. El divideix en dues parts, el paisatge urbà i el fiord, mentre que la figura situada al mig, tendeix, amb certa manera, a centrar el quadre. • El color també contribueix a una jerarquització dels plànols, la qual cosa dóna profunditat a l'obra. • L'estructura en forma d'essa determina el paisatge i el personatge central. • El pintor utilitza una perspectiva lineal molt forçada, situant el punt de fuga a l'extrem superior de la barana. • Línia de l'horitzó a la part mitjana superior, la qual cosa contribueix a atansar els elements de la composició cap a l'espectador. • Situa una figura en un primer pla, segons la llei de la frontalitat, per a comunicar-nos la seva angoixa i la seva desesperació. <p>Tècnica: oli i tremp sobre cartró [S'accepta oli sobre tela].</p>	
<p>Tema, significat i funció</p>	<p>1 punt</p>
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sobre un pont i en un primer pla, Munch representa de forma impactant una figura de cara. El rostre de l'home és una calavera de color groc, el seu cos s'espanta, al mateix temps que crida i es posa les mans al cap manifestant pànic. En el fons, dues figures allargades caminen. Una d'elles, de perfil, observa el paisatge que té als peus. Difusos contorns donen vida als turons que envolten el fiord de Noruega. Aquest, situat a la dreta, representa el promontori sobre el qual el rei Haakon V va construir el castell Akarsus cap a l'any 1300. Una església neogòtica de la Santíssima Trinitat s'insinua mitjançant uns trets que simulen una cúpula. • Sobre els turons d'un cel envermellit el mateix Munch va fer la seva pròpia descripció: "Em vaig aturar a observar el fiord: el sol s'estava ponent i els núvols es tenyien de color vermell, vermell de sang. Vaig sentir que un crit travessava la natura, em va semblar que sentia aquest crit. Vaig pintar aquest quadre, vaig pintar els núvols com la sang de veritat. Els colors cridaven, es va convertir en el Crit del Fris de la Vida". 	<p>0,50</p> <p>0,50</p>

<p>Significat i funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El progrés científic i el desenvolupament va portar la generació de Munch a no creure en l'existència de l'altra vida. La mort produeix angoixa i desesperació. El crit expressa aquesta por. Solitud, incomunicació, incapacitat d'ésser estimat • La seva pintura sorgia dels seus estats d'ànim i de les seves emocions. <i>El crit</i> és una representació d'ell mateix. Els colors intensos l'ajuden a marcar el significat de la figura dintre del conjunt de la composició: grocs, blaus i verds. El roig del cel significa per a Munch la sang coagulada. Una llum artificial i interna accentua el dramatisme de l'obra. • És una obra figurativa i narrativa que representa plàsticament el propi drama personal del pintor. <i>La malaltia, la mort i la bogeria</i> –circumstàncies que envoltaren la seva vida familiar durant la infantesa– van influir en la seva obra. 	
<p>Exercici 2. Obra 1. Laocoont i els seus fills</p>	<p>5 punts</p>
<p>a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent</p>	<p>1 punt</p>
<p>Cronologia: Segle III-II aC</p> <ul style="list-style-type: none"> • El grup escultòric de <i>Laocoont i els seus fills</i> fou trobat l'any 1507 entre les restes de la Domus Aurea a Roma. En funció de diversos estudis s'ha considerat que la còpia romana en marbre pertany al segle I dC. <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • La mort sobtada d'Alexandre l'any 323 aC va fragmentar l'imperi macedoni en diversos regnes, i la cultura grega es va traslladar cap a Orient, on van prosperar noves ciutats, com Pèrgam o Alexandria. • Malgrat la decadència política, la sòlida cultura grega va servir de referència als regnes orientals, que van reflectir aquesta hel·lenització en les seves creacions artístiques. El grup del Laocoont sembla que es va produir a l'illa de Rodes que s'independitzà de Pèrsia en temps d'Alexandre i que no només va aconseguir defensar la seva llibertat sinó que formà un petit imperi que abraçà part de la costa d'Àsia Menor. • Els diferents grups tribals que habitaven l'illa de Rodes, habitualment aliats d'Atenes, formaren una polis unificada a les darreries del segle IV. El nou país va viure una gran expansió econòmica mercès al comerç marítim i va esdevenir una talassocràcia. • Més endavant va dur a terme una política d'equilibri entre els principals regnes hel·lenístics encara que sempre es mantingué més vinculada a l'Egipte ptolemaic. Va poder preservar la seva independència, la seva prosperitat i un règim polític democràtic, a la manera d'Atenes. 	<p>0,20</p> <p>0,80 [0,20 c/u]</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Al llarg dels segles II i I va caure en l'òrbita de Roma. Com a aliada primer, en clara situació de dependència després, per bé que respectant un cert autogovern. • A Rodas s'hi desenvolupà una escola d'escultors a partir d'artistes de Pèrgam cridats a treballar allà. L'obra més espectacular que s'hi produí va ser una estàtua d'Hèlios (el Sol) de grans dimensions, el Colós de Rodas. El grup escultòric del Laocoont, inspirat en models anteriors, és una obra d'artistes rodís treballant a Roma el segle I dC. 	
<p>b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'escultura grega del període clàssic.</p>	1 punt
<p>Estil: Grec hel·lenístic</p> <p>Característiques de l'escultura grega del període clàssic</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segles V-IV aC • Preocupació per reproduir fidelment l'anatomia humana • Trencament de la rigidesa i frontalitat arcaiques • Proporcions equilibrades • Recerca del model ideal de bellesa • Utilització del <i>contrapposto</i> • Cànon de proporcions matemàtiques: 7 caps <p>Temàtiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personatges masculins representant atletes o deus mitològics <p>Materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marbre per als relleus i bronze per a l'escultura exempta • Còpies romanes en marbre <p>Artistes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fídies, Miró, Policlet 	<p style="text-align: center;">0,20</p> <p style="text-align: center;">0,20 c/u</p>

c) Esmenteu CINC característiques formals, estructurals, tècniques o materials d'aquesta obra.	1 punt
<p>Característiques</p> <p>L'obra presenta les característiques de l'art hel·lenístic, últim període de l'escultura grega:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Embalum rodó i visió òptima frontal [unifacialitat]. El grup, presentat de manera frontal i essent una escultura exempta [embalum rodó], s'organitza a l'entorn de la figura principal del sacerdot que lluita per alliberar-se de l'atac de les dues serps, mentre els seus fills, a ambdós costats, sembla que no tinguin prou força per escapar-se'n. • Composició piramidal. L'obra s'estructura en la piràmide que dibuixen els caps dels tres personatges de tal manera que el del Laocoont coincideix amb el vèrtex superior. • Complexitat compositiva. Ús de les diagonals. També s'observa en la composició una diagonal que creua tot el grup baixant des de la part superior esquerra. Les diagonals donen unitat a l'acció dels tres personatges i alhora manifesten el dinamisme de la composició. • Gust pel moviment. Aquest moviment es veu reforçat per la situació de les dues serps que serveixen de nexa d'unió entre les tres figures i per la sensació de tensió extrema dels cossos que malden per alliberar-se'n. Aquests, amb la musculatura molt treballada i ben definida –sobretot la figura central– expressen la perfecció anatòmica heretada del període clàssic. • Realisme. Aquesta obsessió porta els autors a representar les figures dels infants amb un cos musculat de persona adulta, però els dona unes proporcions més reduïdes. • Trencament dels canons clàssics de serenitat i equilibri. No obstant això, aquest idealisme formal lluny de la representació més realista es conjuga amb la gran capacitat de representació de les emocions humanes que trenca els canons de serenitat i equilibri. • Tensió dramàtica de les emocions humanes. L'expressivitat del grup es manifesta en la facilitat per copsar el patiment humà (<i>pathos</i>) dels personatges, reflectit en els rostres, especialment en l'expressió del dolor del sacerdot amb el front arrugat i la boca oberta. <p>Tècniques i materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Habilitat tècnica. Aquest grup va ser realitzat en bronze probablement amb la tècnica de la cera perduda tot i que se'n conserva la còpia romana, que és una talla en marbre. 	0,20 c/u

d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra	1 punt		
<p>Tema i significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El tema del Laocoont és literari i alhora mitològic. • Segons el mite de la guerra de Troia (ens referim, per tant, a <i>La Ilíada</i> d'Homer), el sacerdot troià Laocoont va advertir els seus conciutadans que no es fiessin del cavall de fusta (que era ple de soldats grecs) ofert pels grecs al déu Posidó en una suposada retirada. De seguida, dues serps enormes van sortir del mar i el van matar juntament amb els seus dos fills. Els troians ho van interpretar com un càstig diví i van entrar el cavall a la ciutat, tal com Sinó, un espia grec, els havia suggerit dient que era un regal de la deessa Atena i, que si no l'acceptaven, Troia seria destruïda. • Sobre el motiu de la mort de Laocoont hi ha dues versions diferents: <ol style="list-style-type: none"> 1. Segons la mitologia grega, Laocoont era un sacerdot d'Apol·lo, i seu càstig no va tenir cap relació amb la guerra, sinó que va passar perquè es va casar en contra de les ordres del déu Apol·lo. 2. Però a la versió recollida a l'Eneida pel poeta romà Virgili, va ser Atena la que, partidària de la victòria grega, va enviar les serps per convèncer els troians de la veracitat de la història que els explicà Sinó. • En tots dos casos, els escultors interpreten el tema, el moment en què les serps ataquen el sacerdot Laocoont i els seus fills i aquests lluiten desesperadament per desfer-se'n. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sembla que l'obra de l'escola de Rodes ja estava destinada a Roma, pensada per decorar cases importants, en aquest cas, el palau de l'emperador. 	<p>0,80</p> <p>0,20</p>		
e) Esmenteu CINC diferències estilístiques, formals, temàtiques o iconogràfiques entre <i>Laocoont i els seus fills</i> i l'escultura reproduïda a continuació	1 punt		
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>Laocoont i els seus fills</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil hel·lenístic • Expressivitat • Moviment • Tema literari o mitològic • Potenciació de les diagonals • Naturalisme </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Koré del pèplum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil arcaic • Somriure arcaic • Hieratisme • estàtua votiva • Simetria • Geometrisme </td> </tr> </table>	<p>Laocoont i els seus fills</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil hel·lenístic • Expressivitat • Moviment • Tema literari o mitològic • Potenciació de les diagonals • Naturalisme 	<p>Koré del pèplum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil arcaic • Somriure arcaic • Hieratisme • estàtua votiva • Simetria • Geometrisme 	0,20 c/u
<p>Laocoont i els seus fills</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil hel·lenístic • Expressivitat • Moviment • Tema literari o mitològic • Potenciació de les diagonals • Naturalisme 	<p>Koré del pèplum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estil arcaic • Somriure arcaic • Hieratisme • estàtua votiva • Simetria • Geometrisme 		

Exercici 2. Obra 2. <i>Matrimoni Arnolfini</i>, de Jan van Eyck	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt
<p>Cronologia: c. 1434 [s'accepta meitat segle XV]</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Al llarg del segle XV les ciutats més destacades de Flandes eren Gant, leper i Bruges, ja que totes elles formaven nusos d'enllaç entre les xarxes comercials que unien el nord europeu amb la resta d'occident. • Aquesta regió formava part, en aquesta època, del ducat de Borgonya; els governants, els ducs, havien estat importants mecenes. • A partir de la segona meitat del segle XIII les ciutats de Flandes van viure un renaixement comercial important que les va situar en una situació capdavantera a Europa. En el segle XV algunes d'aquestes ciutats es van convertir en la seu d'una escola pictòrica extraordinària. • En el segle XV apareix una societat avançada, amb una economia basada en els productes tèxtils de luxe i en el comerç, afavorida per la seva excel·lent situació estratègica. • Als burgesos flamencs els agradaven el luxe i les obres d'art, d'acord amb el desenvolupament dels seus interessos intel·lectuals. Aquestes obres d'art són per al propi gaudi, és a dir, per endur-se-les a casa o per instal·lar-les en capelles privades. El mateix Arnolfini, d'origen italià va ser nomenat duc de Borgonya a l'any 1461 per recomanació del rei Felip el Bo [Felip III de Borgonya]. • Els primitius flamencs van ser els notaris de l'esplendor d'aquestes ciutats, mentre que la burgesia local n'era la clientela. Les dimensions reduïdes de la majoria d'obres les fan més adequades per adornar estances domèstiques que palaus o esglésies. 	<p>0,20</p> <p>0,80 [0,20 c/u]</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu QUATRE característiques estructurals, espacials, iconogràfiques o conceptuals de les catedrals d'aquest estil	1 punt
<p>Estil: Gòtic flamenc o internacional</p> <p>Característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potenciació de la verticalitat i la lluminositat gràcies a la incorporació de l'ús de l'arc apuntat o ogival i de la volta de creueria. • Alleugeriment constructiu, que va permetre reduir el gruix dels murs i obrir grans finestrals ornamentats posteriorment amb superfícies vidriades o vitralls. 	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Organització molt característica de la planta: tres o cinc naus longitudinals, la central més alta i més ampla. • Capçalera amb un transsepte més curt. • Deambulatori o girola, circumdat de capelles radials a causa de la difusió del culte als sants. • Protagonisme a l'exterior de la façana occidental, flanquejada per dues altes torres i la presència de portalades d'accés a l'interior, decorades amb rica ornamentació escultòrica. Damunt els portals hi sol haver un cos d'arcades, una gran rosassa i un trifori amb escultures. • Materials: pedra, vidre, marbre. 	
<p>c) Esmenteu CINC característiques formals, compositives o tècniques d'aquesta obra</p>	<p>1 punt</p>
<p>Característiques formals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predomini del dibuix o la línia sobre el color, perfilant a la perfecció els contorns de les figures i els objectes. • Gran detallisme, aconseguit en gran part gràcies a la utilització de la tècnica de l'oli aplicada amb pinzells molt fins. • Reproducció fidedigna de la fisonomia dels contraents. Molta cura en la representació de les superfícies dels diferents materials. <p>Característiques compositives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Composició simètrica remarcada per la llum del sostre, el mirall, les mans dels esposos i el gos. • Perspectiva <i>fabrorum</i> o perspectiva empírica. Profunditat a través de les línies del terra, de la part superior del llit i de la finestra. No és una perspectiva geomètrica, ja que les línies esmentades no conflueixen en un únic punt de fuga. • Utilització del mirall per donar profunditat, ja que es reflecteix allò que està fora del camp pictòric i que actua alhora com a testimoni d'aquells que presenciaven l'escena representada. • Construcció meditada de l'espai que accentua la manca de moviment i fa pensar en un escenari idealitzat. • Llum conseqüent que penetra per la finestra i il·lumina de manera real l'estança i els personatges dels esposos, deixant en la penombra la part esquerra del llenç. • Cromatisme: verd, vermell i marró. 	<p>0,20 c/u</p>

<p>Tècnica:</p> <p>Oli sobre taula</p>	
<p>d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra</p>	<p>1 punt</p>
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doble retrat de cos sencer de Giovanni Arnolfini, comerciant italià que residia a Bruges, i la seva esposa Giovanna Cennani, filla d'un mercader del mateix origen. <p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'historiador de l'art Erwin Panofsky va formular nombroses teories al voltant del significat d'aquesta obra, tot i que l'afirmació més consistent és que cal identificar-la com un certificat matrimonial en format visual. • El cavaller agafa la mà dreta de la dama i, solemnement, fa el vot nupcial, aixecant l'avantbraç: <i>fides levata</i>. La seva proximitat a la finestra assenyala la tradicional idea de la relació de l'home amb el món exterior, en tant que la dona representava les qualitats domèstiques. L'espelma encesa en ple migdia i el fet que els esposos vagin descalços reafirma el caràcter sagrat de la cerimònia. • Altres símbols relacionats amb el matrimoni son: <ul style="list-style-type: none"> - el gos (fidelitat) - la borla i la talla de santa Margarida i el drac, com mà protectora dels parts al capçal del llit (fecunditat) - el mirall <i>sine macula</i> "sense taca" i el rosari –regal habitual en les parelles, que penja a un costat– simbolitzen la virginitat i la puresa de la Maredeu i les virtuts cristianes respectivament. - Les fruites sobre la taula que hi ha sota la finestra representen les de l'arbre del bé i del mal: l'arbre prohibit, símbol del pecat original, que serà redimit amb el matrimoni. - La presència de la taronja també al·ludeix al benestar econòmic de la parella, ja que en aquella època només se la podien permetre les famílies més adinerades. - Els esclots de fusta, situats amb aparent indiferència a la part inferior esquerra, indiquen la sacralitat del moment i del lloc del vincle matrimonial. • Els exemples de prosperitat són nombrosos: el tipus de finestres, les vestidures folrades amb pell, el mirall decorat amb petites escenes de la 	<p>0,10</p> <p>0,80</p>

<p>passió de Crist, el capçal del llit de fusta tallada o la qualitat dels cortinatges i de la catifa. Relació amb l'estatus del comerciant Arnolfini.</p> <ul style="list-style-type: none"> • La firma del pintor, "<i>Johannes van Eyck fuit hic</i>" (Jan van Eyck va ser aquí), en comptes de "<i>...me pinxit</i>" (em va pintar), fa pensar que l'artista va participar en l'enllaç, en qualitat de testimoni. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Documental de l'enllaç matrimonial. 	0,10
e) Ordeneu cronològicament les tendències o els moviments artístics següents: realisme, Fauvisme, Surrealisme, impressionisme i Cubisme	1 punt
Realisme, impressionisme, Fauvisme, Cubisme i Surrealisme.	Cada error -0,20
Exercici 2. Obra 3. <i>Apol·lo i Dafne</i>, de Gianlorenzo Bernini	5 punts
a) Situeu l'obra en el context cronològic, històric i cultural corresponent	1 punt
<p>Cronologia: 1622-1625.</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Triomf de la Contrarreforma. Paper dominant de l'Església. <i>Roma Sancta</i>. • Poder de les grans famílies: Borghese, Barberini. • Humanisme moralitzat. • El model de l'antiguitat. • Monarquies europees: a Espanya, Felip IV; a Anglaterra, Carles I; Papat d'Urbà VIII. • Culturalment fou una època de grans pensadors i científics: Galileu, Torricelli, Newton, Kepler, Bacon, Descartes. Es van posar les bases a importants teories (racionalisme, empirisme, teoria heliocèntrica, etc.) i grans descobriments (gravitació universal, circulació de la sang, etc.). 	0,20 0,80 [0,20 c/u]
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de la pintura d'aquest estil	1 punt
<p>Estil: Barroc</p> <p>Característiques de la pintura barroca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Temàtiques religioses a Espanya i Roma; mitològiques a Flandes; bergeses a Holanda; al·legòriques als països catòlics i protestants, etc. 	0,20 0,20c/u

<ul style="list-style-type: none"> • Tendències: Classicisme; barroc, naturalisme, realisme. • Característiques formals i compositives <ul style="list-style-type: none"> - Formes obertes o pictòriques - Composicions unitàries - Composicions profundes - Composicions obertes o centrífugues - Ús de les diagonals i les línies corbes - Ús expressiu dels colors - Altres 	
<p>c) Esmenteu CINC característiques formals, estructurals o tècniques d'aquesta obra.</p>	1 punt
<p>Característiques formals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Composició dinàmica i helicoïdal, visible en la curvatura que pren l'anatomia de Dafne. • Embalum rodó. • Un sol bloc de marbre. • Unifacialitat [un únic punt de vista (originalment dins una fornícula)]. • Gran detallisme i expressivitat. <p>Materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marbre amb diferents textures: aspres per representar les roques i el llorer, i summament suaus i polides per reforçar l'anatomia dels personatges. <p>Models artístics:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Per a la figura d'Apol·lo, el model és <i>l'Apol·lo Belvedere</i> dels Museus Vaticans. • Per a l'expressivitat de la cara de Dafne, el model proposat és el rostre de les mares desesperades de l'obra <i>La matança dels innocents</i> de Guido Reni. 	0,20 c/u
<p>d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra</p>	1 punt
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segons Ovidi a les <i>Metamorfosis</i>, Eros enfadat amb Apol·lo perquè aquest havia fet burla de la seva perícia amb l'arc, va disparar al déu una sageta d'amor amb la punta d'or i a la nimfa Dafne una sageta de rebuig amb la punta de plom. Apol·lo colpit d'amor per Dafne, va perseguir la nimfa pels boscos fins que aquesta, acorralada, va demanar ajuda al seu pare el riu Peneu, que la va transformar en llorer (<i>daphne</i> en grec). Apol·lo, obligat 	0,50

<p>a renunciar a la jove, va teixir una corona de llorer amb les fulles de l'arbre i va decidir portar-la sempre amb ell per coronar els poetes i els militars victoriosos.</p> <p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durant l'edat mitjana, el mite pagà va ser interpretat com a símbol de castedat, i aquesta simbologia es va mantenir fins el segle XVII. • Davant les crítiques rebudes pel seu posseïdor, el cardenal Borghese, aquest va afegir a la base de l'escultura un díptic que aconsella sobre les desgràcies derivades de l'ímpetu amorós. "L'amant que cerca el plaer de la bellesa fugissera / s'omple les mans de fullaraca o cull fruits d'amargor". <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gaudi i moralitzant . 	<p>0,40</p> <p>0,10</p>
<p>e) Anomeneu CINC obres pictòriques renaixentistes i esmenteu-ne els autors.</p>	<p>1 punt</p>
<p><i>Naixement de Venus</i>, de Sandro Botticelli <i>L'escola d'Atenes</i>, de Rafael <i>La marededeu de les roques</i>, de Leonardo <i>Volta de la capella Sixtina</i>, de Miquel Àngel <i>El Judici final de la capella Sixtina</i>, de Miquel Àngel <i>L'enterrament del senyor d'Orgaz</i>, del Greco <i>D'altres.</i></p>	<p>0,20 c/u</p>

SÈRIE 5

Exercici 1. Opció A. <i>La llibertat guiant al poble</i>, de Ferdinand-Victor-Eugène Delacroix	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1830.</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eugène Delacroix va viure els fets de la Revolució de juliol, un aixecament popular contra el rei Carles X de França que es va conèixer com <i>les Tres Glorioses</i> en referència als tres dies que va durar, 27, 28 i 29 de juliol del 1830. • En una situació de disputa contínua entre liberals i monàrquics mentre governava Carles X, aquest va pretendre instaurar lleis repressores i va fracassar. • A conseqüència de la revolta, va ser substituït per Lluís Felip I qui, en principi, havia de respectar més el poble en la que es va anomenar <i>Monarquia de juliol</i> (1830-1848). • L'obra de Delacroix va viure l'acceptació i el rebuig depenent del moment polític. • Malgrat ser pintor, s'envoltà d'amics músics i literats, i freqüentà els salons literaris, on va conèixer músics, poetes i escriptors com ara Stendhal, Mérimée, Victor Hugo, George Sand, Alexandre Dumas, Baudelaire, Paganini, Frédéric Chopin, Franz Liszt o Franz Schubert. 	<p>0,20</p> <p>0,80 (0,20 c/u)</p>
Estil i característiques formals i compositives	2 punts
<p>Estil: Romanticisme</p> <p>Característiques formals i compositives [un mínim de 6]</p> <p>Anàlisi formal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predomini del color sobre el dibuix. Formes obertes. <p>Composició:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estructura piramidal: la <i>Llibertat al vèrtex superior</i> i els morts a la base de la barricada. Les línies del quadre formen un triangle entre la base del quadre i la mà de la dona que sosté la bandera n'és el vèrtex. • La catedral gòtica de Notre-Dame s'alça entre alguns edificis de París confusos entre les bromes, a la dreta de l'observador. No pretén reproduir-los amb precisió, sinó només que serveixin referència. 	<p>0,20</p> <p>1,80 (0,30 c/u)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Mostra diferents plans: cossos a terra en primer pla sobre els que haurà de passar la Llibertat i, molt lluny, entre bromes, la ciutat, la qual cosa identifica un espai complex i profund. • Destaca molt el moviment. L'acció dels revolucionaris es desenvolupa d'esquerra a dreta i del darrere cap al davant, amb la voluntat d'engrescar l'espectador a unir-se al grup. <ul style="list-style-type: none"> • La llum és violenta en primer terme i difosa al fons quan mostra la ciutat entre núvols i pols de la pólvora. • Els colors són especialment contrastats: aplica el blau, el vermell i el blanc de base, com en la pintura neoclàssica, però aquí s'acompanyen de molts matisos i contrastos a més de molts altres colors. • Utilitza colors primaris, negres i pastels a més de blanc per destacar aspectes de llum intensa. 	
Significat i funció	1 punt
<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El personatge central és una dona que, amb una mà alça la bandera francesa i, a l'altra mà, hi duu una arma. Avança amb el pit a l'aire sobre la barricada mirant enrere per encoratjar els seus seguidors. • Un noi jove al seu costat va armat amb dues pistoles. Un nen s'enfila per la barricada i treu el cap. Al seu costat, un home amb un sabre sembla, pel tipus de pantalons i el davantal que porta, que és un obrer industrial. • A l'altre costat, la representació d'un home amb levita i barret de copa alta ens fa pensar que és un burgès. Alguns crítics han suggerit que podria ser el mateix Delacroix, tot i que la faixa vermella correspon a la que duïen els artesans. • Els jornalers són representats per l'home moribund que jau a terra, als peus de la Llibertat. Porta un mocador al cap, la camisa, l'armilla i la faixa són els colors de la bandera republicana. • Entre els cadàvers destaca, per mitjà de la il·luminació, el que duu una camisa blanca i no duu pantalons. S'ha atribuït a Hèctor, l'heroi de la <i>Iliada</i> d'Homer. • A la dreta, hi ha dos soldats del bàndol dels monàrquics: l'un vestit amb uniforme de campanya i l'altre, bocaterrosa amb xarretes de color blanc. • Altres figures s'han atribuït a estudiants i sembla que es va identificar un enginyer polític que porta un barret bonapartista. 	0,50

<p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Es tracta d'una pintura al·legòrica de la Revolució de Juliol de l'any 1830 a París. Hi apareixen els diferents estaments socials i les tendències que van propiciar aquests fets. • En primer terme es veu una representació al·legòrica de la Llibertat, que alhora es pot considerar la Marianne, la representant de la República Francesa, la pàtria. • El fet que mostri un pit es va interpretar com a símbol de la nutrició que la mare pàtria aporta als seus ciutadans. Duu una baioneta i una bandera francesa, la que es va implantar a partir de la Revolució. • El quadre va ser pintat poc després dels fets de París i va ser adquirit pel monarca Lluís Felip I. • Probablement és el primer quadre polític de la història de la pintura moderna. • No és un quadre històric, no representa un fet ni una situació, representa el desig de la independència nacional identificada en la dona que duu la bandera. • Al·legoria. • Al marge de la dona —que s'accepta com l'únic element al·legòric—, la resta del quadre és realista: l'estudiant en primer pla amb una boina de vellut, l'artesà amb el fusell, l'obrer amb el sabre, el pagès amb un mocador al cap impregnat de força i vitalitat. • Els personatges són tractats amb entusiasme i espontaneïtat, lluny de la fredor i la racionalitat dels quadres neoclàssics. • En aquesta pintura Delacroix se solidaritza amb la mobilització dels patriotes contra el despotisme dels Borbons francesos. 	0,40
<p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Propagandística inicialment i després commemorativa. 	0,10

OPCIÓ B. Creu i R, de Tàpies	5 punts
Esquema d'anàlisi	1 punt
Espai cronològic, històric i cultural	1 punt
<p>Cronologia: 1975.</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antoni Tàpies pinta <i>Creu i R</i> uns mesos abans de la mort de Franco. • Durant aquell any l'artista va contribuir amb un cartell i una litografia a una campanya per abolir la pena de mort a Espanya i va participar activament en les lluites que demanaven l'amnistia dels presos polítics del règim franquista. • La seva obra, des dels seus inicis, sempre va estar influenciada per la situació política a Espanya. • Assemblea de Catalunya: «Llibertat, amnistia i estatut d'autonomia». • Inici de la Transició espanyola sota el govern d'Adolfo Suárez. • Proclamació de Joan Carles I com a rei d'Espanya. 	<p>0,20</p> <p>0,80 (0,20 c/u)</p>
Estil, característiques formals i tècniques	2 punts
<p>Estil:</p> <p>Informalisme. Tàpies, en l'obra <i>Creu i R</i>, se situa dins d'aquest estil i practica la pintura matèrica, també coneguda com a <i>art brut</i>, que es caracteritza per la tècnica mixta i l'ús de materials heterogenis, moltes vegades de rebuig o de reciclatge, barrejats amb els materials tradicionals de l'art cercant un nou llenguatge d'expressió artística.</p> <p>Característiques [un mínim de 6]</p> <p>Formals i compositives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquesta obra, com la majoria de quadres matèrics de Tàpies, està basada en línies contundents que formen composicions complexes. • En la construcció de l'obra podem observar dos nivells: <ul style="list-style-type: none"> - El llenguatge matèric, en aquest cas, marcat per la textura de la sorra, les pedres i la tela, i el dibuix. - La línia donada per la creu, les lletres (R, H) i els signes (+). • Utilitza colors terrosos, propis de la matèria, ocre, marró, negre i vermell. <p>Tècnica:</p>	<p>0,20</p> <p>1,80 (0,30 c/u)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • En la seva obra més característica dins de l'informalisme matèric, Tàpies utilitza tècniques que barregen els pigments tradicionals de l'art amb materials com ara sorra, roba, palla, etc., amb predomini del <i>collage</i> i l'<i>assemblage</i>, i una textura propera al baix relleu. • Tècnica mixta: sorra, tela, pedres, pintura i llapis de grafit. 	
<p>Significat i funció</p>	<p>1 punt</p>
<p>Significat i funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En la seva obra Tàpies reflecteix una gran preocupació pels problemes de l'ésser humà: la malaltia, la mort, la soledat, el dolor o el sexe. Tàpies ens dona una nova visió de la realitat més senzilla i quotidiana, enaltint-la a cotes de veritable espiritualitat. • La concepció vital de l'artista es nodreix de la filosofia existencialista, que remarca la condició material i mortal de l'home, l'angúnia de l'existència de què parlava Sartre; la soledat, la malaltia, la pobresa que percebem en Tàpies la trobem també en l'obra de Samuel Beckett o Eugène Ionesco. <p>Iconografia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A <i>Creu i R</i> el motiu principal és la creu, un símbol que es converteix en l'element definitori del seu estil. • La creu serà entesa per l'artista com a símbol de les coordenades de l'espai. Però la creu també estarà connectada amb la religió, amb el cristianisme i amb tota una tradició que arrenca de l'art medieval i que Tàpies recupera per donar-li un sentit de contemporaneïtat. • Sembla que la creu és també un record a Ramon Llull, pel qual l'artista sempre ha manifestat la seva admiració. Segons el mateix Tàpies, a Llull li estranyava que els artistes de la seva època no pintessin creus i els deia: «el més important que tenim són les creus [...], com és que s'entretenen pintant escenes de reis i de nobles tenint aquest tema tan important de la creu? [...] fixeu-vos en els temes essencials...». • L'obra, a més de la creu, conté altres símbols presents en la iconografia de l'autor: les lletres, erra i hac, amb alguna creu més petita, i les benes amb taques de color vermell que se superposen a la part superior donant un efecte de volum. 	<p>0,50</p> <p>0,50</p>

Exercici 2. Obra 1. August de Prima Porta	5 punts
a) Situeu l'obra en el seu context cronològic, històric i cultural corresponent.	1 punt
<p>Cronologia: 19 aC (còpia del 14 dC).</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Època imperial. Concentració del poder en mans de l'emperador, qui acumula els títols d'<i>Imperator</i> (poder militar), <i>Princeps</i> (principal autoritat política) i <i>Pontifex Maximus</i> (màxima autoritat religiosa). • Romanització. Màxim període de l'expansió de l'Imperi romà. • Divisió en províncies. • Pau d'August. • Sòlida estructura social, jurídica (dret romà), política i comercial. • Desenvolupament d'un aparell burocràtic eficaç. • Universalització de la llei, mitjançant l'extensió del dret romà. • Idea d'una ciutadania universal, on tothom podia accedir als càrrecs sense que importés el lloc del seu naixement. • Naixement de Jesucrist. <p>Cultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovidi: <i>Les Metamorfosis</i>; Virgili: <i>Eneida</i> (30-19 aC). • Art i arquitectura al servei de l'emperador, així com l'escriptura, la poesia i la recitació. <p>Art:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidació de l'arquitectura (Panteó). • L'art al servei de l'emperador: arquitectura commemorativa: columnes, arcs triomfals. • Consolidació de l'escultura (imatge d'emperadors). • Moment àlgid de la pintura mural: estil ornamental i estil il·lusionista. • Realisme plàstic. 	<p>0,20</p> <p>0,80 (0,20 c/u)</p>

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE tipologies o funcions de l'arquitectura commemorativa d'aquest estil.	1 punt
<p>Estil: romà imperial.</p> <p>Arquitectura commemorativa: arcs de triomf, columnes triomfals o altars.</p> <p>Tipologies</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arcs de triomf: solidesa, gran envergadura, decoració esculpida a l'exterior i a l'interior de les arcades, cartel·la explicativa a la part superior (àtic). • Columnes triomfals: obra màxima dels relleus escultòrics historiat, commemoració dels triomfs militars dels emperadors i lloc per guardar les seves restes i les de la seva muller. Perícia tècnica dels autors i descriptiva de com eren els exèrcits: vestimenta, tipus d'armament, estratègies militars, etc. • Altar: construcció rectangular, amb un basament, una escalinata o un peu llis que sostenia l'estructura. Inscripció de la deïtat de culte i decorat amb fistons vegetals o motius florals i amb escenes relacionades amb l'emperador al qual anava destinat. Gran finesa dels escultors. <p>Significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Art al servei de l'ostentació del poder. • Potenciació del monument com a clara finalitat propagandística. • Commemoració de les campanyes militars de l'exèrcit romà en punts estratègics de les ciutats. • Altars: elements de comunicació amb les deïtats i d'homenatge per a determinats emperadors 	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>
c) Enumereu CINC característiques formals, estructurals o tècniques d'aquesta obra.	1 punt
<p>Característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Escultura d'embalum rodó. • Unifacialitat. • <i>Contrapposto</i> a la manera del <i>Dorífor</i> de Policlet. • Cuirassa musculada. • Capa anomenada <i>paludamentum</i>. 	0,20 c/u

<ul style="list-style-type: none"> • Voluntat realista. • Idealització expressiva. Inaugurà el retrat a peu de l'emperador, posteriorment molt imitat a tot l'Imperi. <p>Tècnica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fosa en l'original i talla en la que analitzem. <p>Materials:</p> <p>Bronze en l'original (19 aC) i marbre de Carrara a la còpia de l'any 14 dC.</p>	
<p>d) Expliqueu la iconografia, el significat i la funció d'aquesta obra.</p>	<p>1 punt</p>
<p>Iconografia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A la cuirassa hi ha en relleu nombroses escenes relacionades amb els déus i la història militar d'August, com, per exemple, la representació de les dues noves províncies conquerides, Hispània i la Gàl·lia. • També hi són representats Diana i Apol·lo, divinitats protectores de la casa imperial, i hi apareix esculpida la imatge del seu fillastre, Tiberi. • La imatge d'un petit Cupido sobre un dofí que hi ha al costat de la cama dreta de l'emperador indica l'origen diví del cèsar, que com a membre de la gens Iulia era descendent d'Enees, fill de Venus i Anquises. • En la primera versió, anava calçat com correspon al cap de l'exèrcit. • Retrat idealitzat d'August amb la indumentària militar pròpia de general romà en l'acte d'adreçar un discurs a les seves legions. 	<p>0,50</p>
<p>Significat i funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fet per commemorar l'inici de la <i>Pax Augustea</i> amb la pacificació de la Gàl·lia i Hispània. • Glorificació de la figura de l'emperador i propaganda del poder imperial. La seva imatge esculpida solia ser portada a les províncies romanes perquè els ciutadans tinguessin sempre present el concepte d'obediència al sobirà. Mostra evident de conquesta i de submissió, igual que les monedes o altres realitzacions artístiques. • La segona versió (14 dC) va ser feta per a la mansió de Llívia, esposa d'August, un cop aquest havia mort. La diferència amb la primera versió és que en aquesta darrera no anava calçat, aspecte que a l'antiga Roma suggeria que el difunt ja era a l'Olimp. 	<p>0,50</p>

e) Descriviu breument QUATRE monuments d'època romana destinats a la diversió.	1 punt
<p>Termes. Edificis de banys públics amb tres piscines d'aigües de temperatures diferents. Lloc de diversió, però també de reunió. Les més importants disposaven de biblioteca, amples sales i jardins.</p> <p>Teatres. Construccions d'estructura semicircular semblants a les dels teatres grecs, però aixecats sense aprofitar el desnivell del terreny. Internament estaven dividits en <i>cavea</i>, <i>orchestra</i> i <i>scena</i>.</p> <p>Amfiteatre. Construcció de planta el·líptica sorgida de la unió de dos teatres, en la qual se celebraven les lluites de gladiadors, naumàquies i lluites d'animals. La seva envergadura permetia aplegar un gran nombre de públic assistent.</p> <p>Circ. Construcció de planta ovalada i dividida a la part central per l'espina, que podia estar ornamentada amb escultures, piràmides o gerros. La diversió per excel·lència eren aquí les curses de quadrigues, molt populars entre la població.</p>	0,25 c/u
Exercici 2. Obra 2. Tapis de la Creació	5 punts
a) Situeu l'obra en el seu context cronològic, històric i cultural corresponent.	1 punt
<p>Cronologia: l'obra s'acostuma a datar a la segona meitat del segle XI o la primera del XII.</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • És l'època de plenitud feudal, d'economia agrària, en la qual apareix l'orde del Cister i es prediquen les croades. • Al segle XII s'inicia l'eclosió del gòtic i el creixement de les ciutats, i s'accentuen els intercanvis. • La cultura és encara eminentment religiosa, però, justament en créixer les ciutats, sorgeixen algunes manifestacions de caràcter seglar i civil que aniran afirmant-se fins a fer-se les més importants a la modernitat (segles XIX i XX). • A Girona hi havia, a l'època, una comunitat jueva important: hi ha imatges jueves que poden ser a la base del disseny del <i>Tapis</i>. 	0,20 0,80 (0,20 c/u)

b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'escultura gòtica.	1 punt
<p>Estil: romànic.</p> <p>Característiques de l'escultura gòtica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'escultura gòtica es va anar alliberant a poc a poc de les rigideses de la romànica, les d'adaptació a la llei del marc i l'espai arquitectònic, però es va mantenir molt lligada a la decoració dels edificis religiosos. • De la mateixa manera que l'arquitectura, l'escultura gòtica va tenir el seu origen a França, on durant els segles XII i XIII es van esculpir una gran quantitat d'obres. França va liderar des del principi també la seva evolució i va ser un model imitat àmpliament a la resta dels països europeus, amb l'excepció d'Itàlia. • Seguint la tradició romànica, l'escultura es va convertir en l'element principal d'ornamentació de les façanes: timpans, arquivoltes, muntants, llindes i mainells, que es van omplir de multitud d'estàtues que representaven temes religiosos amb una certa intencionalitat didàctica. • A l'interior dels temples la decoració escultòrica és present en relleus en púlpits i al cor. • Les figures d'aquest període —originàriament policromades— s'humanitzen a través de recursos diferents. <ul style="list-style-type: none"> - Estilització i arrodoniment de les línies. - Elegància dels moviments (certa sinuositat). - Captació d'un cert naturalisme en els gestos i en l'expressió dels rostres. - Certa preocupació per la corporeïtat i la volumetria de cossos i vestimenta. - Utilització del <i>contrapposto</i>. - Dinamisme compositiu. Inclínació lleugera del cos en les figures de la verge: <i>hanchement</i> ('maluc'). - Policromia. <p>Materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedra, marbre i alabastre. <p>Tipologies:</p>	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Imatges religioses (marededéus, apòstols, sants...) - Monuments funeraris - Púlpits <p>Evolució:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durant els segles XIV i XV l'escultura es va anar independitzant de l'arquitectura i primer proliferen les escultures columna i finalment els retaules escultòrics de caràcter monumental i la proliferació d'imatges de devoció exemptes i els sepulcres. • Aquestes noves tipologies van tenir un gran auge a Flandes, a Castella i a Catalunya i es van utilitzar materials com la fusta, la pedra o l'alabastre, normalment daurats o policromats. Tant en els retaules com en els monuments funeraris s'observa més preocupació pel realisme i més interès per la individualització. 	
<p>c) Enumereu CINC característiques formals, compositives i tècniques de l'obra.</p>	<p>1 punt</p>
<p>Característiques formals, compositives i tècniques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El <i>Tapís</i> pertany a l'estil i la sensibilitat romànics amb la seva empremta religiosa. • Resulta proper als grans absis de l'època, com el de Sant Climent de Taüll. • Estructura de gran rigor i claredat compositiva, ús de colors plans, amb figures i textos. • Format quadrangular amb estructura també quadrangular dins la qual s'inscriu un cercle, combinant així harmoniosament dues figures geomètriques contradictòries (<i>quadratura del cercle</i>). • Centralització molt vigorosa; ús de moltes seccions, que compartimenten l'espai, on apareixen diferents figures. <p>Tècnica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Superfície plana de dues dimensions teixida amb llana de colors sobre sarja de lli. És un tapís teixit, el que resulta original com a representació artística. <p>Ubicació:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La imatge podia estar penjada d'un mur o formar part d'una decoració. 	<p>0,20 c/u</p>
<p>d) Expliqueu el tema representat, el seu significat i la seva funció.</p>	<p>1 punt</p>
<p>Temàtica i significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La imatge presenta, alhora, dos cicles temporals: 	<p>0,80</p>

<ul style="list-style-type: none"> • El de Déu creant el món, circular i centralitzat, que es va donar una vegada. - El pantocràtor. - El mite de la creació del món (segons la presenta el llibre del <i>Gènesi</i>), en les seves diferents parts: l'esperit creador de Déu (com un colom), llum i tenebra, diferenciació de la terra i l'aigua, divisió de les aigües, el sol i la lluna, les diferents criatures, la creació de l'home i de la dona. • El dels homes (el cicle anual), quadrangular, que es repeteix contínuament. - Els dotze mesos de l'any (i també cada estació). - Els quatre vents. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Decoració mural, baldaquí (damunt de l'altar, coronant-lo) o frontal (davant, la part que dona a la nau del temple). 	0,20
<p>e) Definiu QUATRE d'aquests CINC termes: cicle, iconoclàstia, monestir, frontal, planta de creu llatina.</p>	1 punt
<p>Cicle: conjunt d'imatges diferents que formen part d'una mateixa obra, que contribueix a explicar una història complexa i de la qual cadascuna en forma part, com es dona al <i>Tapís de la Creació</i> o al <i>Frontal d'Avià</i>, per exemple.</p> <p>Iconoclàstia: moviment religiós que es va donar a Bizanci (730-787) que rebutja la veneració de les imatges (de Déu i els sants) per considerar-la idolàtrica (podria proposar-se també: iconodulia, querella de les imatges a Bizanci).</p> <p>Monestir: institució, i edifici, que reuneix els monjos que viuen sota l'autoritat d'una regla (com la benedictina).</p> <p>Frontal: element decoratiu rectangular que cobreix la part del davant de l'altar (la que veuen els fidels), la majoria de fusta pintada, que presenta assumptes extrets de l'Escriptura o de les vides dels sants.</p> <p>Planta de creu llatina: terme utilitzat per designar la planta d'una església, en la qual la nau longitudinal és més llarga que la nau transversal.</p>	0,25 c/u

Obra 3: <i>L'enterrament del senyor d'Orgaz</i>, d'El Greco	5 punts
a) Situeu l'obra en el seu context cronològic, històric i cultural corresponent.	1 punt
<p>Cronologia: 1586-1588 (s'admet també: finals del segle XVI).</p> <p>Context històric i cultural [un mínim de 4]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regnat de Felip II a Espanya. • Construcció d'El Escorial. • Toledo, centre cultural. Poder del capítol catedralici. • Assentament de les directrius del concili de Trento. • Reforma catòlica. • Inici del Segle d'Or espanyol de les arts i les lletres. • A Roma papat de Sixt V creador de la <i>Roma Sancta</i>. 	<p>0,20</p> <p>0,80 (0,20 c/u)</p>
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i enumereu QUATRE característiques formals o conceptuals de l'escultura barroca.	1 punt
<p>Estil: manierista (s'admet també: Renaixement).</p> <p>Característiques formals i estructurals de l'escultura barroca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilització de més d'un bloc de material (Bernini). • Un únic punt de vista (teatralitat). • Moviment i expressivitat. • Potenciació d'un únic punt de vista. <p>Temàtiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Religiosa <ul style="list-style-type: none"> - Antic i Nou Testament - Apòcrifs de l'Antic i el Nou Testament - Hagiografia (vides de sants) • Al·legòrica • Simbòlica • Mitològica 	<p>0,20</p> <p>0,20 c/u</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Retrat <p>Tipus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Embalum rodó • Relleu <p>Materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilització de diversos materials assemblats: marbre blanc, marbre de colors, bronze daurat, guix... - Fusta policromada a Espanya. Ús de postissos (cabells naturals, ulls de vidre, llàgrimes de resina, vestits, joies...). <p>A Espanya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imatges religioses i relleus historiatats en retaules de fusta policromada, encarnada i estofada. • Imatges de vestir, principalment en els passos de Setmana Santa. 	
<p>c) Enumereu CINC característiques formals, compositives o tècniques d'aquesta obra.</p>	1 punt
<p>Característiques formals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predomini del color sobre la línia, més evident en el registre superior. <p>Característiques compositives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Composició en dos estadis. El superior amb el cel i l'inferior amb la terra. • Organització inferior a la manera d'un fris. • Composició tancada; unitarià; fosca; simètrica. • Perspectiva escalonada o isocefàlia (superposició de caps). • A la meitat del registre superior la composició dibuixa un rombe els vèrtexs del qual són les figures de Jesús, la verge, l'àngel i sant Joan Baptista. • Tècnica: oli sobre tela. 	0,20 c/u
<p>d) Expliqueu el tema, el significat i la funció d'aquesta obra.</p>	1 punt
<p>Temàtica i significat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Segons la llegenda, quan el senyor d'Orgaz va morir l'any 1323, sant Agustí —aquí amb la mitra de bisbe— i sant Esteve —aquí amb una túnica en la 	0,90

<p>qual es representa el seu martiri— van baixar del cel per enterrar-lo amb les seves pròpies mans.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sobre aquesta escena terrenal amb personatges civils i religiosos, destaca el retrat del fill del pintor que, en actitud teatral, es dirigeix a l'espectador. • El Greco reproduïx la glòria celestial, en la qual Jesús i Maria reben a sant Joan Baptista que intercedeix pel difunt perquè sigui acceptat al regne del cel. • Darrere de la Mare de Déu hi ha sant Pere amb les claus. • A l'extrem inferior es representen els personatges de l'Antic Testament: David, Moisès i Noè, amb l'arpa, les taules de la llei i l'arca, respectivament. • L'àngel porta a les mans l'ànima del difunt senyor d'Orgaz. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Commemorativa. 	0,10
<p>e) Indiqueu el nom i l'estil de les QUATRE obres reproduïdes a la pàgina següent.</p>	1 punt
<ul style="list-style-type: none"> A. Erectèon / Grec clàssic B. Pantocràtor de Taüll / Romànic C. <i>Formes úniques de continuïtat en l'espai</i> / Futurisme D. Colosseu / Romà imperial 	0,25 c/u